

Aika: 27.4.2022 klo 9.00-11.06

Paikka: Tampereen kaupunkiseutu, kh. Valimo, Kelloportinkatu 1 B

Osallistujat:

jäsenet:

~~Ikonen Anna Kaisa, pj.~~

Kouhia Raimo, 1. vpj.

~~Heiska Mauri, 2. vpj.~~

~~Helimo Matti~~

Loukaskorpi Johanna

~~Markkanen Jouni~~

Nyman Anne

Pispala Kristiina

Raevaara Aarne

Repo Sirpa

Salmi Pekka

~~Viljanen Jussi~~

Österberg Pauliina

varajäsenet:

Jussila Anne-Mari

~~Orell Mari~~

~~Leppänen Aki~~

Krasniqi Brigita, 43-52 §

~~Liimola Anne~~

Jäntti Aleks

~~Tuominen Jari~~

~~Salonen Tanja~~

~~Kaleva Lassi~~

~~Virkkunen Katri~~

~~Porttikivi Ilkka~~

Koppanen Matti

~~Päivänen Maria~~

Muut osallistujat:

Nurminen Päivi

Pohjonen Juhani

Yli-Rajala Juha

Lehrbäck Minna

seutujohtaja, esittelijä, TKS

seutusihteeri, sihteeri, TKS

kuntajohtajakokouksen pj., Tampere

seutuassistentti/tiedottaja, TKS

Kutsuttu kokoukseen:

Airaksinen Harri

Kuusela Kaisu

~~Välimäki Jussi~~

Touru Tapani

toimitusjohtaja, Business Tampere, 43-44 §

seutusuunnittelupäällikkö, TKS, 45-46 §

~~seututietopäällikkö, TKS, 45 §~~

liikennejärjestelmäpäällikkö, TKS, 45-46 §

Pöytäkirjan tarkastus

Paikka ja aika Tampereen kaupunkiseudun kuntayhtymä ____/____2022

Pöytäkirja on tarkastettu ja hyväksytty.

Pekka Salmi

Pöytäkirja yleisesti nähtävänä

Paikka ja aika Tampereen kaupunkiseudun kuntayhtymän toimisto

____/____2022

Todistaa

Juhani Pohjonen

Käsiteltävät asiat:

39 § KOKOUKSEN AVAUS	4
40 § KOKOUKSEN LAILLISUUS JA PÄÄTÖSVALTAISUUS	4
41 § PÖYTÄKIRJANTARKASTAJAN VALINTA	5
42 § TYÖJÄRJESTYKSEN HYVÄKSYMINEN	6
43 § TIEDOKSI ANNETTAVAT ASIAT	7
44 § SAAVUTETTAVUUSOHJELMAN RAHOITUS VUOSILLE 2023-2025	8
45 § RAKENNESUUNNITELMAN 2040 UUDISTAMINEN, LÄHETEKESKUSTELU	10
46 § JOUKKOLIIKENTEEN KEHITYSKUVA, LÄHETEKESKUSTELU	16
47 § SEUTUSTRATEGIAN EHDOTUS, TAMPEREEN KAUPUNKISEUDUN TULEVAISUUSSIIRTYMÄ	19
48 § KUNTAYHTYMÄN MUUTOSTALOUSARVIO VUODELLE 2022	21
49 § SEUTUJOHTAJAN PÄÄTÖSPÖYTÄKIRJAT	24
50 § SEURAAVAT KOKOUKSET	25
51 § MUUT ASIAT	25
52 § KOKOUKSEN PÄÄTTÄMINEN	25

39 § KOKOUKSEN AVAUS

1. varapuheenjohtaja Raimo Kouhia avasi kokouksen klo 9.00.

40 § KOKOUKSEN LAILLISUUS JA PÄÄTÖSVALTAISUUS

Kokouskutsun antaa puheenjohtaja tai hänen estyneenä ollessaan varapuheenjohtaja.

Kokouskutsussa on ilmoitettava kokouksen aika ja paikka sekä käsiteltävät asiat. Kokouskutsu on lähetettävä viimeistään 7 päivää ennen kokousta. Esityslista lähetetään mahdollisuuksien mukaan kokouskutsun yhteydessä. Kokouskutsu lähetetään toimielimen päättämällä tavalla jäsenille, henkilökohtaisille varajäsenille ja muille, joilla on läsnäolo-oikeus tai -velvollisuus ko. kokouksessa.

Seutuhallitus ja muut toimielimet ovat päätösvaltaisia, kun enemmän kuin puolet jäsenistä on läsnä.

Kokouksen esityslista on toimitettu sähköisesti 20.4.2022.

Seutuhallitus 27.4.2022

Päätösehdotus.

1. varapuheenjohtaja Kouhia:

Todetaan kokous laillisesti koolle kutsutuksi.

Todetaan kokous päätösvaltaiseksi.

Päätös.

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Tiedoksi.

Lisätietoja.

seutusihteeri Juhani Pohjonen
puh. 040 587 8557, etunimi.sukunimi@tamperenseutu.fi

41 § PÖYTÄKIRJANTARKASTAJAN VALINTA

Pöytäkirjan laatii puheenjohtajan johdolla pöytäkirjanpitäjä. Pöytäkirjan allekirjoittaa puheenjohtaja ja varmentaa pöytäkirjanpitäjä. Pöytäkirja tarkastetaan toimielimen päättämällä tavalla.

Pöytäkirja pidetään nähtävänä yleisessä tietoverkossa.

Pöytäkirjantarkastaja on valittu aakkosjärjestyksessä seutuhallituksen varsinaisten jäsenten joukosta.

Kuntayhtymä on ottanut käyttöön sähköisen, vahvaan tunnistukseen perustuvan allekirjoituspalvelun, jolla pöytäkirjat tarkastetaan ja allekirjoitetaan.

Seutuhallitus 27.4.2022

Päätösehdotus.

1. varapuheenjohtaja Kouhia:

Pöytäkirjan tarkastusvuorossa on Pekka Salmi.

Pöytäkirja tarkastetaan ja allekirjoitetaan sähköisessä allekirjoitusjärjestelmässä.

Päätös.

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Tiedoksi.

Lisätietoja.

seutusihteeri Juhani Pohjonen
puh. 040 587 8557, etunimi.sukunimi@tampereenseutu.fi

42 § TYÖJÄRJESTYKSEN HYVÄKSYMINEN

Esityslista on toimitettu sähköisesti 20.4.2022.

Seutuhallitus 27.4.2022

Päätösehdotus.

1. varapuheenjohtaja Kouhia:

Hyväksytään esityslista kokouksen työjärjestykseksi.

Päätös.

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Tiedoksi.

Lisätietoja.

seutusihteeri Juhani Pohjonen
puh. 040 587 8557, etunimi.sukunimi@tampereenseutu.fi

43 § TIEDOKSI ANNETTAVAT ASIAT

Seutuhallituksen edellisen kokouksen 23.2.2022 toimeenpano

ASIA	TOIMEENPANO
Lukiokoulutuksen tiekartan 2022+ hyväksyminen	Tiekartan toimeenpano on käynnistetty hyvinvointipalvelujen seudullisessa työryhmässä (Hypa).
Edunvalvonnan tilannekatsaus	Edunvalvontatoimet jatkuvat kumppaneiden kanssa.
Kaupunkiseudun tavoitteet valtion budjettiin 2023 ja lähetekeskustelu hallitusohjelmataavoitteista	Tavoitteiden edistäminen etenee kumppaneiden kanssa. Hallitusohjelmataavoitteet tuodaan seutuhallitukseen hyväksyttäväksi.
Tampereen kaupunkiseudun kuntayhtymän tilinpäätös vuodelta 2021	Tilinpäätös on TARLAN käsittelyssä 29.4.2022 ja yhtymäkokouksessa 22.6.2022.

Seutupäivä järjestetään 1.6.2022.

Väestö- ja työllisyystilasto maaliskuu 2022. Toimitetaan myöhemmin.

Kuntajohtajakokouksen muistiot 25.3. ja 8.4.

Krasniqi Brigita ja Harri Airaksinen saapuivat kokoukseen.

Seutuhallitus 27.4.2022

Päätösehdotus.

Seutujohtaja Nurminen:

Seutuhallitus päättää

merkitä asiat tiedoksi.

Päätös.

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Tiedoksi.

Lisätietoja.

seutusihteeri Juhani Pohjonen
puh. 040 587 8557, etunimi.sukunimi@tamperenseutu.fi

44 § SAAVUTETTAVUUSOHJELMAN RAHOITUS VUOSILLE 2023-2025

Seutujohtaja Nurminen 19.4.2022

Tampereen kaupunkisedulla on vuodesta 2015 edistetty lentoliikenteen kehittämistä seudullisin voimin. Visio on rakentunut lentokentän hyvän saavutettavuuden ja liikenteen solmusijainnin korostamiseen sekä kansainvälisten yhteyksien parantamiseen. Kunnat ovat panostaneet myös lentoasemainfraan ja sen ympärille rakentuneeseen koulutuskokonaisuuteen. Lentoliikenteen edistäminen on ollut myös kansallisen edunvalvonnan jatkuvana kohteena.

Kaupunkiseudun kunnat ovat rahoittaneet lentoliikenteen kehittämistä kausilla 2015-2018 (Lentoliikenteen kehittämisprojekti) ja 2019-2022 (Saavutettavuusohjelma). Seutuhallitus on asettanut ohjelman tavoitteet ja seurannut tuloksia. Business Tampere Oy on vastannut ohjelman toimenpiteistä ja perinyt ohjelman rahoitusosuudet kunnilta.

Työskentely lentoliikenteen vahvistamiseksi on ollut tuloksellista. Pian päättyvällä ohjelmakaudella lentoliikenteen kansainväliset suorat yhteydet ovat lisääntyneet, ja kaupunkiseudun ulkoinen saavutettavuus lentoliikenteellä on parantunut.

Uuden seutustrategian luonnos kuvaa Tampereen kaupunkiseutua metropolina. Tämä tarkoittaa paitsi yhteen kasvanutta aluetta myös maailmaluokan palveluita ja kansainvälisyyttä. Tampereenseutu pyrkiikin olemaan maailmalle avoin paikka, jonne on helppo tulla.

Toimitusjohtaja Harri Airaksinen.

Toukokuun alusta lukien Tampere-Pirkkalasta lennetään säännöllisesti kymmeneen kohteeseen. Lisäksi lennetään tilauslentoja lomakohteisiin. Jotta voimme varmistaa lentojen jatkuvuuden, edellyttää se saavutettavuusohjelman jatkamista myös kaudella 2023-2025. Myös kehittyvään raideliikenteeseen on varauduttava panostamaan esimerkiksi markkinointiresursseilla.

Kaupunkiseudun elinkeinojohtajat ovat valmistelleet asian valmistelutyöryhmässä. Työryhmän valmistelu lähtee siitä, että nykyisen tasoinen rahoitus tarvitaan myös tulevilla kaudella. Näin voidaan varmistaa nykyisten lentojen jatkuvuus ja mahdolliset uudet avaukset sekä logistiikan kehittäminen.

Kuntajohtajakokouksessa käydyssä keskustelussa 11.2.2022 todettiin lisärahoitustarve vuodelle 2022, ja myös jatkorahoitusta 3 € asukasta

kohden pidettiin oikeana tasona. Rahoituksesta laaditaan puitesopimus ohjelmakaudelle ja varsinaisesta rahoituksesta päätetään vuosittain elinkeinopalveluiden tilaussopimuksen yhteydessä. Lisäksi tavoitellaan Pirkanmaan muiden kuntien osallistumista rahoitukseen 1,5 € asukasta kohden. Toimitusjohtaja esitteli asian Pirkanmaan kuntajohtajien kokouksessa 8.4.2022.

Saavutettavuusohjelman esittely ja puitesopimusehdotus vuosille 2023-25 sekä Tampereen kaupunkiseudun kuntien että Pirkanmaan muiden kuntien osalta ovat liitteinä. Ohjelman esittelydiat päivitetään vielä kokoukseen mennessä.

Toimitusjohtaja Harri Airaksinen selostaa asiaa kokouksessa.

Liitteet:

- Saavutettavuusrahan edotus vuosille 2023-2025, toimitetaan myöhemmin
- Kaupunkiseudun saavutettavuusrahasopimus 2023-2025, luonnos, toimitetaan myöhemmin
- Pirkanmaan saavutettavuusrahasopimus 2023-2025, luonnos, toimitetaan myöhemmin

Päätösehdotus.

Seutuhallitus 27.4.2022

Seutujohtaja Nurminen:

Seutuhallitus päättää

omalta osaltaan hyväksyä Tampereen kaupunkiseudun saavutettavuusohjelman laajentamisen maakunnalliseksi ”Tampereen kaupunkiseudun ja Pirkanmaan saavutettavuusohjelmaksi”,

ohjelman tavoitteet ja ohjelman rahoitusta koskevan puitesopimuksen kaudelle 2023-2025 ja

että kuntajohtajakokoukselle ja seutuhallitukselle raportoidaan ohjelman tavoitteiden ja rahoituksen toteutumisesta vuosittain.

Päätös.

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Tiedoksi.

Lisätietoja.

seutusihteeri Juhani Pohjonen
puh. 040 587 8557, etunimi.sukunimi@tampereseutu.fi

Harri Airaksinen poistui kokouksesta.

45 § RAKENNESUUNNITELMAN 2040 UUDISTAMINEN, LÄHETEKESKUSTELU

Seutujohtaja Nurminen ja seutusuunnittelupäällikkö Kuusela,

Lähtökohdat

Rakennesuunnitelmat 1 ja 2

Seutuyhteistyön selkärankana on kuntien yhteinen näkemys kaupunkiseudun yhdyskuntarakenteen kehityksestä ja myötävaikuttaminen siihen.

Kaupunkiseudun yhdyskuntarakenteen linjaukset on määritelty jäsenkuntien valtuustojen hyväksymissä rakennesuunnitelmissa vuosina 2011 ja 2015. Ensimmäinen rakennesuunnitelma määritteli ydinkaupunkiseudun yhteen kasvaneen taajaman ja rakensi yhteisen linjaratkaisun sen kehittämiseksi. Toinen rakennesuunnitelma vahvisti linjauksia mm. toteutuksen osalta.

Kaupunkiseudun rakennesuunnitelmissa on käsitelty väestön kasvua ja kasvun kohdentamista, asuntotuotantoa, kaupunkiseudun keskusverkkoa ja palveluverkkoa, liikennejärjestelmää sekä elinkeinojen edistämistä. Yhteisenä viitekehyksenä on ollut kestävä kasvu ja ilmastonmuutoksen hillintä.

Perusratkaisuksi linjattu eheä yhdyskuntarakenne muodostaa toiminnallisen ja rajattoman kaupunkiseudun, joka hyödyttää asukkaita, elinkeinoelämää ja luo ulkoista vetovoimaa. Se rohkaisee julkisia ja yksityisiä toimijoita ylikunnallisiin ja yhteisiin investointeihin.

Rakennesuunnitelmat ovat tuottaneet myös kehittyvän kumppanuuden valtion kanssa. Valtio tukee rakennesuunnitelman toteutumista MAL-sopimuksin.

Rakennesuunnitelmat 1 ja 2 tarjoavat hyvän lähtökohdan nyt käynnistytävälle päivitykselle, sillä seudun kehityksen kannalta merkittävät rakenteelliset kysymykset on linjattu ja niitä toimeenpano etenee.

Rakennesuunnitelman tilannekuva ja MAL4-sopimuksen lähtökohdat

Rakennesuunnitelman toteutumisesta laadittiin seudullisen maankäyttö ja asuminen työryhmän (Masto) sekä liikennejärjestelmätyöryhmän (Lj) yhteistyönä tilannekuva vuonna 2020. Tilannekuvan yhteydessä tarkasteltiin rakennesuunnitelman siirtymistä kaavoihin, ja todettiin linjausten jalkautuneen pääosin hyvin. MAL-seurannan kautta tiedetään lisäksi, että kuntien kaavallinen valmius kasvun vastaanottamiseen on hyvä, ja että kunnat edistävät aktiivisesti rakennesuunnitelman strategisia painotuksia.

Tilannekuvassa arvioitiin myös rakennesuunnitelman tavoitteita ja todettiin, että niitä voisi olla valikoidummin nykyisen yhdeksän tavoitteen sijaan. Todettiin myös, että kärjiksi voisi nostaa teemoja myös maankäytön teemojen ulkopuolelta.

Tilannekuva päivitetään seututoimistossa keväällä 2022. Samassa yhteydessä nostetaan esiin MAL4-sopimuksen lähtökohtatietoja ja toteutettuja linjauksia. Rakennesuunnitelman päivityksessä huomioidaan lisäksi jo valmistuneet selvitykset ja ohjelmat kuten asuntopoliittinen ohjelma ja lähijunaliikenteen tulevaisuuskuva sekä valmisteilla oleva joukkoliikenteen kehityskuva, seutustrategia ja seudullinen elinkeinostrategia.

Seutustrategia

Seutuhallitus valmistelee parhaillaan seutustrategiaa, joka valmistuu kesällä. Rakennesuunnitelman päivitykseen odotetaan strategiasta lähtökohtia ja painotuksia, joita rakennesuunnitelma pyrkii omalta osaltaan toimeenpanemaan ja tilallistamaan. Strategian kehittämisteemat kytkevät maankäytön seutuyhteistyön muihin teemoihin, kuten ennakointi- ja ilmastotyö sekä hyvinvointipalvelujen ja elinkeinojen kehittäminen.

Maankäyttö- ja rakennuslain uudistaminen

Lainsäädännön pyrkimyksenä on ollut vahvistaa kasvavien kaupunkiseutujen suunnittelua mm. ilmastonmuutoksen hillinnässä. Ympäristöministeriössä on valmisteltu Kaavoitus- ja rakentamislakia. Sisällöksi on esitetty seudullisen yhdyskuntarakenteen, viherverkon ja liikennejärjestelmän periaatteita sekä asukasosallisuuden huomioivaa prosessia. Seutuhallitus totesi lausunnossaan lakiluonnoksesta seudullisen suunnittelun edistyvän parhaiten vapaaehtoiselta pohjalta. Lausunnossa viitattiin mm. nyt käynnistyvää rakennesuunnitelmapäivitykseen. Ministeriön saaman lausuntopalautteen pohjalta lainsäädännön uudistus jatkuu ilman pakollista kaupunkiseutusuunnitelmaa.

Kaupunkiseutusuunnitelman tietomalli ja seudun digihanke

Ympäristöministeriössä valmistetaan kansallista tietomallia kaupunkiseuduilla tehtävän suunnittelun tueksi. Tietomallin on määrä valmistua marraskuussa 2022 ja sitä hyödynnetään rakennesuunnitelman kokoomisessa.

Seutuyksikössä valmistellaan Seutudigihanketta, jossa kehitetään Tampereen kaupunkiseudun rakennesuunnitelmalle paikkatietopohjainen seurantajärjestelmä. Hanke sisältää muun muassa teknisen alustan kehittämisen kaupunkiseudun käyttöön.

Työn organisointi

Rakennesuunnitelman päivitys valmistellaan kuntayhtymän valmistelu- ja päätösrakenteissa. Kuntien valtuustot hyväksyvät Rakennesuunnitelman seutuhallituksen ehdotuksesta. Kuntajohtajakokous käsittelee seutuhallitukseen valmisteltavat työvaiheet. Maankäyttö- ja asuminen työryhmä (Masto) vastaa asiantuntijaohjauksesta ja seudullisten työryhmien osallistamisesta. Kuntayhtymän seutuyksikkö vastaa Rakennesuunnitelman käytännön valmistelusta. Työtä varten on perustettu sisäinen Rasu-tiimi. Kunnanhallituksille järjestetään oma työpaja, samoin kuntajohtajakokoukselle ja seutuhallitukselle. Kunnanhallitukset antavat lisäksi lausunnon luonnoksesta.

Asukasosallistumisesta tehdään oma suunnitelma, jonka tavoitteena on lisätä asukasvuorovaikutusta. Osallistuminen voidaan toteuttaa erillisen asukasraadin kautta tai hyödyntää digitaalisen kansalaispaneelin kokemuksia laajemman osallisuusjoukon kokoamisessa.

Rakennesuunnitelmatyöstä viestitään kuntayhtymän sivujen kautta ja seutukatsauksin. Kunnilta odotetaan viestinnällistä tukea mm. omien kotisivujen kautta sekä asukasvuorovaikutuksen toteuttamisessa.

Rakennesuunnitelman päivittämiselle on varattu aikaa runsas 12 kuukautta. Tavoitteena on, että seutuhallituksen ehdotus rakennesuunnitelmaksi on valmis kesällä 2023, kun MAL5-sopimuksen neuvottelut käynnistyvät.

Työvaiheet

Työ toteutetaan kolmessa vaiheessa. Ne mukailevat KRL:n kaupunkiseutusuunnitelmalle hahmottelemaa valmisteluprosessia.

Vaihe 1. Lähtöaineisto ja päivitystarve

Prosessi käynnistyy Rakennesuunnitelman tilannekuvan päivittämisellä. Päivitys kuvaa Rakennesuunnitelmien 1 ja 2 keskeiset ratkaisut sekä Rakennesuunnitelman tilannekuvan havainnot ja MAL4-sopimuksen tarpeelliset sisällöt. Tulos kootaan tiiviiksi raportiksi.

Raportin pohjalta laaditaan **prosessisuunnitelma** eli OAS (osallistumis- ja arviointisuunnitelma). Sen pohjalta Masto järjestää seutuyhteistyön asiantuntijoille yhteisen aloituskokouksen. Keskustelu lähtöaineistosta ja päivitystarpeesta käydään myös kuntajohtajakokouksessa ja seutuhallituksessa. Keskusteluteemoja voivat olla esim:

Mihin ongelmaan tai haasteeseen rakennesuunnitelman tulisi vastata? Miksi päivitys tehdään? Mitä kohti päivityksen tulisi kaupunkiseutua viedä? Mihin seudullisiin teemoihin tai ilmiöihin tulisi keskittyä? Onko tarvetta erityiselle profiloinnille? Miten poliittista ja kansalaisosallisuut-

ta tulee painottaa? Tarvitaanko lisää sitoutumista seudulliseen päätöksentekoon, suuriin seudullisiin investointeihin, asuntopolitiikkaan tai palveluverkkosuunnitteluun? Miten Rakennesuunnitelman voi tukea kuntien strategisten yleiskaavojen laadintaa?

2. Tavoitteet, periaatteet ja painotukset

Työvaiheessa täsmennetään rakennesuunnitelmassa käsiteltävät sisällöt, muodostetaan niille tavoitteet sekä kokoamis- ja toteutusvaiheetta ohjaavat periaatteet. Tällöin määritellään mm. seuraavat asiat:

- *Rakennesuunnitelman kokoamisvaiheen teemat tai painotukset sekä näihin liittyvät periaatteet*
- *Rakennesuunnitelman strategiset kärjet ja näiden käsittely*
- *Periaate maankäytön kuvaamisen tarkkuudesta*
- *Periaate liikennejärjestelmäsuunnittelun syvyydestä ja leveydestä*
- *Periaatteet toteutuksen ohjelmoinnille*

Tavoitevaihe toteutetaan seutuyhteisölle suunnattuna konsultin vetämänä työpajojen sarjana. Työpajat suunnataan asiantuntijoille ja kuntajohtajille ja seutuhallitukselle sekä kuntapäätäjille. Asukasosallisryhmä kommentoi tavoitevaiheen etenemistä. Työpajojen tuotteena valmistuu **tavoiteraportti**.

3. Kokoaminen, strategiset painotukset ja toteutus

Rakennesuunnitelmaan sisällytettävät osakokonaisuudet sovitetaan yhteen sovittujen tavoitteiden, periaatteiden ja painotusten pohjalta. Tässä vaiheessa nostetaan esiin suunnitelman strategiset kärjet ja annetaan niille ilme osana maankäytön suunnitelmaa. Lisäksi ohjelmoidaan rakennesuunnitelman toteutus sekä nimetään toteuttajatahot. Työvaiheen tuloksena syntyy rakennesuunnitelman **kartta ja seloste/perustelut**.

Suunnitelma kootaan keväällä 2022 pidettävissä työpajoissa, jotka suunnataan Masto- ja Ij-työryhmille sekä kuntajohtajakokoukselle ja seutuhallitukselle.

Rakennesuunnitelman kokoamisvaiheessa suunnitelman rakentumista tarkastellaan vaikutusten arvioinnin kautta. Myös osallisryhmä seuraa ja kommentoi kokoamisvaiheen etenemistä.

Kokoamisvaiheessa syntyy yksi tai useampi kartta sekä näitä avaava selostus, jossa on esitetty myös suunnitelman strategiset kärjet ja toteutuksen ohjelmointi. Lisäksi karttaan liittyvästä paikkatietoaineistosta muodostuu kansallisen tietomallin mukainen tietokanta.

4. Hyväksymisvaihe

Seutuhallitus ja kuntajohtajakokous hyväksyvät rakennesuunnitelman kartan ja selosteen lähetettäväksi lausunnoille jäsenkunnille ja seutuyhteistyön keskeisille sidosryhmille. Lausuntokierroksen jälkeen seutuhallitus käynnistää päivitetyn rakennesuunnitelman hyväksymiskäsittelyn kuntayhtymässä ja kunnissa kesällä 2023 ja valmistautuu MAL5-sopimuksen valmisteluun.

Työn resurssointi

Kuntayhtymän budjetissa on varauduttu resursoimaan hanketta erillisellä 60 000 euron määrärahalla. Määräraha käytetään ulkopuolisen asiantuntijuuden hankintaan mm. tukemaan prosessin läpivientä, työpajatyöskentelyä sekä vuorovaikutusta. Konsulttitukea tarvitaan myös vastaamaan työvaiheiden raportoinnista sekä lopputuloksena syntyvän kartan ja selosteen tuottamisesta päätöksäksittelyyn.

Lähetekeskustelu

Tässä vaiheessa on hyvä käydä alustavaa keskustelua päivityksen lähtökohdista, tavoitteista ja prosessista. Keskustelua on tarpeen käydä mm. seuraavista kysymyksistä:

Päivitysprosessin tavoitteet: Mihin tarpeeseen rakennesuunnitelma päivitetään? Millaista tarkkuustasoa ja esittämistapaa suunnitelmassa tulisi tavoitella?

Valmisteluprosessi: Valmisteluprosessia on hahmoteltu vuoden mittaiseksi. Se sisältää useita työvaiheita ja huomioi asiantuntijoiden ja päättäjien osallistumisen. Mikä on prosessin merkitys lopputulokselle?

Demokratia: Seutuyhteistyötä on kritisoitu demokratiavajeesta. Onko prosessiin hahmoteltu päättäjäviestintä ja asukasosallisuus riittävät?

Aineisto: Päivityksessä on tarkoitus nojata pääosin tehtyihin seudullisiin selvityksiin ja suunnitelmiin (asuntopolitiikasta, lähijunasta, joukkoliikenteestä, viherverkosta, seutustrategiasta, elinkeinostrategiasta). Onko tarve tarkastella jokin muu teema?

Nimi: Päivityksen teknisen toteutuksen lisäksi tärkeää on sen viestinnällinen merkitys. Millaisen nimen ja ajatuksellisen viitekehyksen työlle annamme (vrt. Seutustrategia = Tampereen kaupunkiseudun tulevaisuussiirtymä; asuntopoliittinen ohjelma = Hyvää asumista kaikille; Rakennesuunnitelma 2040+ = Metropol 2040+) ?

Liite

- Alustava luonnos prosessisuunnitelmaksi, toimitetaan myöhemmin

Seutusuunnittelupäällikkö Kaisu Kuusela selostaa asiaa. Liikennejärjestelmäpäällikkö Tapani Touru ja seututietopäällikkö Jussi Välimäki on kutsuttu kokoukseen.

Kaisu Kuusela ja Tapani Touru saapuivat kokoukseen.

Seutuhallitus 27.4.2022

Päätösehdotus.

Seutujohtaja Nurminen:

Seutuhallitus päättää

käydä ohjaavan lähetekeskustelun Rakennesuunnitelman 2040 päivityksen käynnistämisestä.

Päätös.

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Tiedoksi.

Lisätietoja.

seutusihteeri Juhani Pohjonen
puh. 040 587 8557, etunimi.sukunimi@tamperenseutu.fi

46 § JOUKKOLIIKENTEN KEHITYSKUVA, LÄHETEKESKUSTELU

Liikennejärjestelmäpäällikkö Touru

Lähtökohdat

Joukkoliikenteen kehityskuva työn laatimisesta on sovittu MAL-sopimuksessa vuosille 2020-2023. MAL-sopimus edellyttää maankäytön kohdentamista erityisesti joukkoliikenteeseen tukeutuen.

Seudulla on aktiivisesti toimeenpantu Rakennesuunnitelmaa 2040, ja joukkoliikenteeseen tukeutuvat keskukset ovat kehittyneet merkittävästi. Kuitenkin voidaan tunnistaa, että seudun yhdyskuntarakenteessa on paljon osia, joissa rakenteen tiiveys ei muodosta perusteita laadukkaan joukkoliikenteen tarjoamiselle. Joukkoliikenteeseen tukeutuvia uusia alueita on seudulla suunnitteilla useita: osa alueista kytkeytyy olemassa olevan joukkoliikenneyhteyden varrelle, osa ei.

Joukkoliikenteen osalta on edetty merkittävästi Rakennesuunnitelman 2040 hyväksymisen jälkeen. Raitiotieliikenne Tampereella on käynnistynyt ja bussilinjastoa on uudistettu sen mukaisesti. Myös raitiotien seudullisessa suunnittelussa on edetty yleissuunnitelman tasolle. Lähijunaliikenteen pilotti on vakiintunut, ja jatkuu LVM:n ja VR:n sopimuksen pohjalta 9-vuoden ajan. Seudulla on hankittu lisäksi valtion ostoliikennettä täydentävää junaliikennettä. Myös lähijunaliikenteen tulevaisuuden suunnittelua on ohjelmoitu pitkälle. Muun liikennejärjestelmäkehittämisen osalta seudulla on tehty yhteistyötä erityisesti kävelyn ja pyöräliikenteen sekä pysäköinnin seudullisesti merkittävien toimenpiteiden tunnistamiseksi.

Toteutettujen suunnitelmien ja selvitysten yhteydessä on tunnistettu tarve joukkoliikenteen kokonaiskuvan muodostamiselle ja eri joukkoliikennemuotojen yhteen kytkennälle ja kehityspolun hahmottamiselle. Tämä tarkoittaa joukkoliikennejärjestelmäkokonaisuuden toiminnallista ja verkollista tavoitetta sekä sen toteutuksen edellytyksiä.

Tavoitteet

Joukkoliikenteen kehityskuva -työn tavoitteena on muodostaa kokonaiskuva seudullisen joukkoliikenteen kehityksestä vuosille 2030 ja 2050 sekä kuvata kehityksen edellytyksiä ja vaikutuksia kehittämistoimenpiteiden määrittelyn tueksi. Työtä hyödynnetään Rakennesuunnitelman 2040 päivityksessä.

Osatavoitteena on

1. Määrittää strategisella tasolla eri joukkoliikennemuotojen rooli ja palvelutaso seudun eri vyöhykkeillä ja/tai alueilla vuosina 2030 ja 2050.
2. Tunnistaa ja priorisoida järjestelmän kannalta erityisen merkittävät yhteydet, solmut ja toiminnot (esim. lippujärjestelmä).
3. Määrittää kokonaisuuden kehityksen kannalta keskeiset kehitystarpeet ja kehittämisen edellytykset
4. Tunnistaa kokonaiskuvan ja keskeisten kehittämistoimenpiteiden toteutumisen keskeiset vaikutukset ja epävarmuustekijät

Työn vaiheet

Prosessissa suunnittelua ja päätöksentekoa tehdään asiantuntijatiedon pohjalta. Vuorovaikutuksessa on oleellista, että seudun päätöksentekijät sekä toimeenpanosta vastaavat sidosryhmät saavat käyttöönsä riittävän tietopohjan työn ohjaukseen ja päätöksentekoon. Työn vaiheet ovat:

1. Lähtökohta-analyysi; Tunnistetaan avaintiedot sekä niiden yhteentoimivuus ja mahdolliset ristiriidat. Tarkastellaan lähtökohtatietoja menneen kehityksen, nykytilan ja tulevien suunnitelmien valossa.
2. Joukkoliikennejärjestelmän kehittämishaasteiden, tarpeiden ja tavoitteiden määrittäminen; Kirkastetaan nykytila-analyysin pohjalta kehityskuvatyössä tarkasteltavat teemat, asetetaan tavoitteet ja täsmennetään ratkaistavia ongelmia.
3. Joukkoliikennejärjestelmän kehittämisen vaihtoehdot sekä vaikutusten arviointi
4. Joukkoliikennejärjestelmän strategisten kärkien ja toimeenpanon edellytykset
5. Strategisten kärkien toimeenpano

Vuorovaikutus ja poliittinen ohjaus

Työssä tehdään jatkuvaa asiantuntijavuorovaikutusta. Poliittista vuorovaikutus kohdistetaan erityisesti joukkoliikenteen kehittämisen tavoitteiden määrittämiseen sekä työn tulosten ja keskeisten kehittämistoimien määrittämiseen. Poliittinen vuorovaikutus kytketään Rakennesuunnitelman poliittiseen ohjaukseen.

Työn keskeisten lähtökohta-aineistojen kuvaukset ja syötteet työlle

Keskeisiä lähtökohtia ovat muun muassa seutustrategia, MAL4-sopimus, Rakennesuunnitelma 204, raitiotiesuunnitelmat, lähijunalii-kennesuunnitelmat, bussiliikenteen- ja pyöräliikenteen suunnitelmat. Lisäksi huomioidaan selvityksen kanssa samanaikaisesti laadittavat kes-tävän ja turvallisen liikkumisen suunnitelma ja selvitys seudun liikenteen ja liikkumisen erityispiirteistä eri alueilla ja käyttäjäryhmissä. Lisäk-

si huomioidaan maankäytön suunnitelmat kuten mm. asuntopoliittisen ohjelma.

Liikennejärjestelmäpäällikkö Tapani Touru selostaa asiaa kokouksessa.

Seutuhallitus 27.4.2022

Päätösehdotus.

Seutujohtaja Nurminen:

Seutuhallitus päättää

käydä ohjaavan lähetekeskustelun joukkoliikenteen kehityskuvan laadinnasta.

Päätös.

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Tiedoksi.

Lisätietoja.

seutusihteeri Juhani Pohjonen
puh. 040 587 8557, etunimi.sukunimi@tamperenseutu.fi

Kaisu Kuusela ja Tapani Touru poistuivat kokouksesta.

47 § SEUTUSTRATEGIAN EHDOTUS, TAMPEREEN KAUPUNKISEUDUN TULEVAISUUSSIIRTYMÄ

Seutujohtaja Nurminen 9.4.2022

Tampereen kaupunkiseudun 4. seutustrategiaprosessin visio- ja tahtotilavaihe on päättymässä. Strategia kuvaa kuntien tahtotilan seutuyhteistyön sisällöstä ja suunnasta ja on jatkumo aiemman kausien seutuyhteistyölle.

Strategian valmistelu on tehty laaja-alaisesti seudun päättäjiä, johtavia viranhaltijoita, sidosryhmiä ja asukasraatia kuullen. Strategiatyötä ovat tukeneet lisäksi edellisen valtuustokauden strategian arviointi sekä tulevaisuuden ennakointityö.

Seutustrategia eli Tampereen kaupunkiseudun tulevaisuussiirtymä on esitetty tarinallisena tavoitteenasetteluna. Strategiaehdotus koostuu toimintaympäristön analyysistä, tulevaisuussiirtymää kuvaavasta visios-
ta ja sitä tukevista kolmesta strategisesta kärjestä. Lopuksi esitetään kuvaus seutuyhteistyön toimintatavoista.

Vision muotoilun osalta esitetään kolme vaihtoehtoa:

- Vehreä metropoli tai
- Kestävän kasvun metropoli tai
- Parempi metropoli. Meidän yhteinen.

Aiemmin visio kuului ”Meidän ja tulevien sukupolvien yhteinen metropoli”.

Strategiaehdotuksen pääviestit ja yhteistyön painopisteet ovat:

- Lumoava arki
- Fiksu kasvu
- Maailmalle avoin

Strategiaehdotuksessa on huomioimaan kunnanhallitusten työpajassa 28.3 saatu yhteinen palaute, asukasraadin sekä ns. portinvartijoiden kommentit.

Strategialuonnosta kommentoineet portinvartijat ovat henkilöitä elinkeinoelämän, akatemian ja järjestötoiminnan piiristä. Heiltä strategialuonnos sai kannatusta erityisesti kansainvälisyydestä sekä metropoliluonnehdinnasta. Turvallisuustilanteeseen sekä osaajien houkutteluun kiinnitettiin huomiota. Strategiaan toivottiin lisää kunnianhimoa kestävän tulevaisuussiirtymän toteuttamiseksi sekä seudullisen erityisyyden painottamista. Samoin alleviivattiin kulttuuri- ja tapahtumataloutta. Rajatonta toimintatapaa pidettiin erinomaisena tavoitteena.

Seutustrategiaa toteuttavien ohjelmien, hankkeiden ja toimenpiteiden suunnittelu käynnistyy 27.4 seudun asiantuntijatyöryhmien työskentelynä. Myös asukasraati jatkaa strategiatyöskentelyn tukea prosessin loppuun asti.

Strategiaehdotuksesta pyydetään kuntien hallitusten kommentit ennen sen hyväksymistä seutuhallituksessa. Seutustrategian lopullinen hyväksyminen tapahtuu kaupunkiseudun valtuustoissa.

Kuntajohtajakokous käsittelee asiaa 22.4.2022

Liite:

- Seutustrategiaehdotus

Päätösehdotus.

Seutuhallitus 27.4.2022

Seutujohtaja Nurminen:

Seutuhallitus päättää

hyväksyä seutustrategiaehdotuksen ”Tampereen kaupunkiseudun tulevaisuussiirtymä” ja

että seutustrategia lähetetään kunnanhallituksille kommentoitavaksi 23.5 asti.

Päätös.

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Tiedoksi.

jäsenkunnat

Lisätietoja.

seutusihteeri Juhani Pohjonen

puh. 040 587 8557, etunimi.sukunimi@tampereseutu.fi

48 § KUNTAYHTYMÄN MUUTOSTALOUSARVIO VUODELLE 2022

Seutusihteeri Pohjonen

Kansallinen MAL-verkosto

Kuntayhtymä toimii isäntäorganisaationa kansalliselle MAL-verkostolle, jossa toimii 18 kaupunkiseutua, valtion organisaatioita ja Kuntaliitto. Verkoston tarkoituksena on tukea jäsenalueita MAL-suunnittelussa. Verkoston kaksi palkattua asiantuntijaa istuvat seututoimistossa. Verkostolla on oma ohjausryhmä, joka ohjaa toimintaa sekä seuraa tulokellisuutta. Verkoston toiminta rahoitetaan perustoiminnan jäsenmaksuilla ja hankkeiden rahoituksella. MAL-verkostolla ei ole vaikutusta kuntayhtymän tuloksen muodostumiseen.

MAL-verkosto hakee aktiivisesti hankerahoituksia toimintansa kehittämiseen ja laajentamiseen. Hankehakujen päätös- ja käsittely aikataulujen vuoksi mahdolliset täsmennykset ja muutokset kukin vuoden toiminnan kokonaisuuteen käsitellään tarvittaessa muutostalousarviossa.

Yhtymäkokous 17.12.2021 hyväksyi kuntayhtymän talousarvio vuodelle 2022 siten, että MAL-verkoston talousarvio oli:

MAL-verkosto	TA 2021	TAE 2022
Myyntitulot	190 500,00	197 600,00
Muut tuet ja avust.	0,00	0,00
Tulot yht.	190 500,00	197 600,00
Palkat ja palkkiot	106 500,00	116 700,00
Sivukulut	20 000,00	21 500,00
Henk.kulut yht.	126 500,00	138 200,00
Palvelujen ostot	46 500,00	45 700,00
Vuokrat	15 500,00	11 700,00
Tarv., yms.	2 000,00	2 000,00
Kaluston hankinta	0,00	0,00
Menot yht.	190 500,00	197 600,00
Toimintakate	0	0

MAL-verkoston hanke ”Elinvoimaiset kaupunkiseudut -teemaverkosto”

Valtioneuvosto päätti 29.6.2021 rahoituksen jakamisesta alueiden välisen yhteistyön edistämiseen, joka käytetään aluekehittämisen teemaverkostojen ja kehittämisvyöhykkeiden rahoittamiseen. Päätöksen mukaan MAL-verkostolle myönnettiin 550.000 € rahoitustukea vuosille 2021 -2023. Hankeaika päättyy 31.12.2023. Tuen lisäksi edellytetään 20 % omarahoitusosuus. Hankkeen osatoteuttajat Tampereen yliopisto ja Suomen ympäristökeskus osallistuvat hankkeen toteutukseen, sekä omarahoitukseen omilla osuuksillaan.

Hankkeessa toteutetaan lyhyen aikavälin toimenpiteitä ja suunnitellaan pidemmän aikavälin tavoitteita kaupunkiseudun kuntien alueidenkäytön yhteensovittamiseksi sekä kehitetään toimintatapoja, joilla kaupunkiseutusunnittelu kytketään entistä vahvemmin elinvoiman kehittämiseen.

Teemaverkostokokonaisuuteen sisältyy neljä osahanketta, jotka mukailvat MAL-verkoston strategisia painopisteitä:

- I Asemanseutujen kehittäminen elinkeinoyhteistyössä
- II Kestävän yhdyskuntarakenteen suunnittelu ennakoivana elinvoimatyönä
- III Asumisen ennakointi ja monipaikkaistuminen
- IV Kaupunkiseutusunnittelun uudet mallit, jossa tehdään yhteistyötä Ympäristöministeriön ja Kuntaliiton osarahoittaman KAUPSU-hankkeen kanssa.

Elinvoimaiset kaupunkiseudut -teemaverkosto -hankkeen varmistuttua MAL-verkoston vuoden 2022 muutostalousarvio on seuraava:

MAL-verkosto	TAE 2022	MTAE2022	muutos €	muutos %
Myyntitulot	197 600,00	197 600,00	0,00	0,00
Muut tuet ja avust.	0,00	139 100,00	139 100,00	
Tulot yht.	197 600,00	336 700,00	139 100,00	70,39
Palkat ja palkkiot	116 700,00	116 700,00	0,00	0,00
Sivukulut	21 500,00	21 500,00	0,00	0,00
Henk.kulut yht.	138 200,00	138 200,00	0,00	0,00
Palvelujen ostot	45 700,00	184 800,00	139 100,00	304,38
Vuokrat	11 700,00	11 700,00	0,00	0,00
Tarv., yms.	2 000,00	2 000,00	0,00	0,00
Kaluston hankinta	0,00	0,00	0,00	
Menot yht.	197 600,00	336 700,00	139 100,00	70,39
Toimintakate	0	0		

Vaikutus kuntayhtymän kokonaistalousarvioon on:

KY YHTEENSÄ	TAE 2022	MTAE2022	muutos €	muutos %
Myyntitulot	1 332 700,00	1 332 700,00	0,00	0,00
Muut tuet ja avust.	0,00	139 100,00	139 100,00	
Tulot yht.	1 332 700,00	1 471 800,00	139 100,00	10,44
Palkat ja palkkiot	682 900,00	682 900,00	0,00	0,00
Sivukulut	130 700,00	130 700,00	0,00	0,00
Henk.kulut yht.	813 600,00	813 600,00	0,00	0,00
Palvelujen ostot	439 000,00	578 100,00	139 100,00	31,69
Vuokrat	66 100,00	66 100,00	0,00	0,00
Tarv., yms.	11 000,00	11 000,00	0,00	0,00
Kaluston hankinta	3 000,00	3 000,00	0,00	0,00
Menot yht.	1 332 700,00	1 471 800,00	139 100,00	10,44
Toimintakate	0	0		

Seutuyksikön tehtäväkokonaisuuteen ei tule muutoksia. Muutos talousarviolla ei ole vaikutusta kuntayhtymän suunniteltuun tulokseen vuodelle 2022.

Kuntajohtajakokous käsittelee asiaa 22.4.2022.

Seutuhallitus 27.4.2022

Päätösehdotus.

Seutujohtaja Nurminen:

Seutuhallitus päättää

hyväksyä liitteen mukaisen kuntayhtymän muutostalousarvion, joka

on MAL-verkoston tehtäväkokonaisuudessa tulojen ja menojen osalta 336 700 euroa,

kokonaismuutostalousarvion tulojen ja menojen osalta 1 471 800 euroa ja

esittää, että yhtymäkokous hyväksyy kuntayhtymän muutostalousarvion vuodelle 2022.

Päätös.

Päätösehdotus hyväksyttiin.

49 § SEUTUJOHTAJAN PÄÄTÖSPÖYTÄKIRJAT

Kuntalain 92 §:n sisältyvät määräykset viranhaltijapäätösten ottamisesta seutuhallituksen käsiteltäväksi.

Kuntayhtymän hallintosäännössä on tarkempia määräyksiä asioista, joista seutujohtaja päättää. Lisäksi seutuhallitus voi päätöksellään delegoida päätöksenteon asiassa seutujohtajalle.

Seutuhallitukselle esitetään seutujohtajan päätöspöytäkirjat 23.3.-19.4.2022 asioiden mahdollista käsiteltäväksi ottamista varten.

Pöytäkirjat ovat luettavissa ennen kokousta seututoimistolla.

Liite:

- Koonti seutujohtajan päätöksistä

Seutuhallitus 27.4.2022

Päätösehdotus.

Seutujohtaja Nurminen:

Seutuhallitus päättää

merkitä tiedoksi seutujohtajan tekemät päätökset 23.3.-19.4.2022 ja

että päätöksiä ei oteta seutuhallituksen käsiteltäviksi.

Päätös.

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Tiedoksi.

Lisätietoja.

seutusihteeri Juhani Pohjonen
puh. 040 587 8557, etunimi.sukunimi@tampereenseutu.fi

50 § SEURAAVAT KOKOUKSET

Vuoden 2022 kokoukset klo 9.00-11.00

30.3., 27.4., 25.5.,

Seutupäivä 1.6.2022.

22.6.

Heinäkuussa ei kokousta

31.8.-2.9. kokous sekä työ- ja seminaarimatka Osloon (liite)

28.9.

26.10.,

30.11.,

21.12.

51 § MUUT ASIAT

Ei ollut

52 § KOKOUKSEN PÄÄTTÄMINEN

1. varapuheenjohtaja Raimo Kouhia päätti kokouksen klo 11.06.